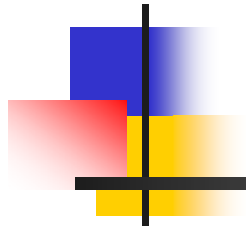

VPLYV VYBRANÝCH REGULAČNÝCH NÁSTROJOV NA EFEKTIVITU SLUŽIEB ŽELEZNIČNEJ DOPRAVY

Jaroslav Mašek – Katarína Mendošová

Regulačné opatrenia

- Rozsah a metódy regulácie dopravy nie sú statické a univerzálne, líšia sa v jednotlivých obdobiach hospodárskeho vývoja, sú rôzne v rôznych odboroch dopravy a sú aj rôzne v jednotlivých štátoch
- Regulácia je ťažko merateľná oblasť, ktorá úzko súvisí s dopravnou politikou štátu alebo EÚ

Kvalita služieb v ŽD

- Pojem „kvalita“ je veľmi individuálny a jeho kvantitatívne stanovenie je pomerne obtiažne
- Pre usmernenie požiadaviek na kvalitu v nákladnej doprave zatiaľ jednotný predpis neexistuje
- Možné riešenie - použiť efektívnosť

Hypotéza

- Implementácia (de)regulačných opatrení v železničnej nákladnej doprave zvyšuje kvalitu prepravných služieb

Vstupné údaje DEA modelu

Vstupy

- stav zamestnancov v železničnej nákladnej doprave za sledované obdobie (2007 - 2009) a krajinu,
- počet nákladných vozňov, ktoré mali železničné podniky danej krajiny za daný rok (2007, 2008, 2009),
- počet rušňov, ktoré mali železničné podniky vybranej krajiny za sledované obdobie (2007 - 2009).

Vstupné údaje DEA modelu

Výstupy

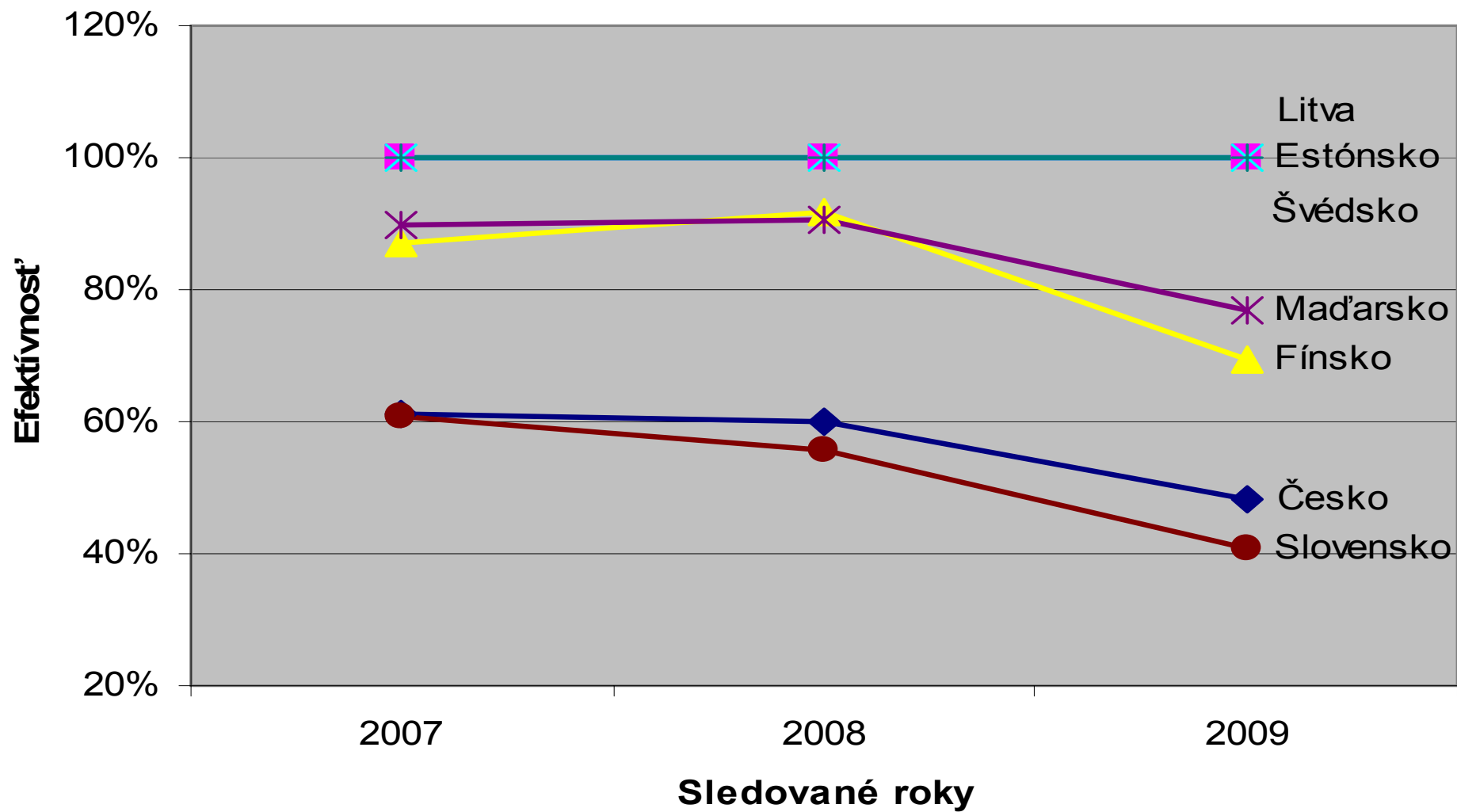
- veľkosť prepravných výkonov v železničnej nákladnej doprave (v rokoch 2007 – 2009) určený v:
 - tonokilometroch – prepravný výkon všetkých dopravcov v železničnej nákladnej doprave, jeden tonokilometer sa rovná preprave jednej tony nákladu na vzdialenosť jedného kilometra,
 - v tonách – prepravný výkon všetkých dopravcov v železničnej nákladnej doprave.

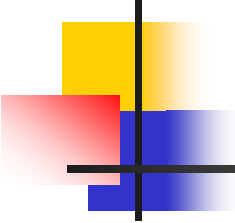

Technická efektivnost' ŽDP vo vybraných krajinách

	Vstupne orientovaný model (CRS)		
Krajina	2007	2008	2009
Česko	61,3 %	59,9 %	48,2 %
Estónsko	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Fínsko	87,1 %	91,7 %	69,5 %
Litva	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Maďarsko	89,9 %	90,8 %	76,8 %
Slovensko	60,7 %	55,6 %	40,8 %
Švédsko	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vstupne orientovaný model (CRS)

Hodnotiace ukazovatele vybraných regulačných opatrení

Regulačné opatrenia

- stav implementácie prvého a druhého železničného balíčka
- priebeh a výsledky transformácie národných železničných spoločností
- stav liberalizácie železničného trhu
- postavenie národných regulačných úradov

Hodnotenie kvantitatívne alebo kvalitatívne

Stav implementácie 1. a 2. železničného balíčka

- je vyjadrený počtom sťažností zo strany Európskej komisie pre krajiny EÚ z dôvodu nevhodnej implementácie ustanovení prvého a druhého železničného balíčka

Priebeh a výsledky transformácie národných železničných spoločností

- rozdelenie krajín EÚ podľa stavu reformy v súčasnosti do 5 skupín bolo urobené na základe správ SIKA 2010 a IBM 2007

Stav liberalizácie železničného trhu a hospodárskej súťaže

- je možné vyjadriť dvoma kvantifikovateľnými hodnotiacimi ukazovateľmi – podielom súkromných dopravcov na železničnom trhu a liberalizačným indexom, ktorý vypracovala spoločnosť IBM.

Postavenie národných regulačných úradov

1. Regulačný model s ministerstvom - závislý	2. Regulačný model je súčasťou väčšej agentúry/holdingu – čiastočne nezávislý	3. Model samostatného regulačného úradu – úplne nezávislý
Dánsko, Grécko, Litva, Luxembursko, Slovinsko, Španielsko, Rumunsko, Taliansko	Švédsko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Belgicko, Francúzsko, Lotyšsko, Holandsko, Estónsko	Rakúsko, Nemecko, Veľká Británia, Slovenská republika, Bulharsko, Fínsko, Portugalsko

Určenie vplyvu hodnotiacich ukazovateľov regulačných opatrení na kvalitu služieb železničnej dopravy

- Prvým krokom je určenie vzájomnej závislosti pomocou korelačnej analýzy. Vzájomná závislosť môže byť silná, slabá alebo žiadna.
- Druhým krokom po určení intenzity vzájomnej závislosti korelačnou analýzou je určenie typu závislosti, pričom závislosť môže byť priama alebo nepriama.

Prehľad indexov determinácie

Hodnotiace ukazovatele regulačných opatrení vs technická efektívnosť ŽDP	Rok	Index determinácie (%)
St'aznosti Európskej komisie	2009	3,85
Transformácia národných dopravných podnikov	2008	6,81
	2009	12,17
Liberalizácia dopravného trhu	2007	0,22
	2008	22,68
	2009	27,46
Postavenie regulačného úradu	2009	40,52

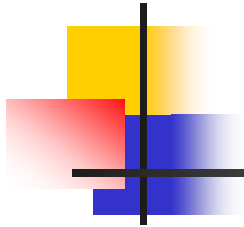
Závery

- Žiaden z indexov determinácie nepresahuje hodnotu 80%, kedy je možné hovoriť o výraznej vzájomnej závislosti.
- Len jeden index determinácie presahuje hodnotu 30%, môžeme hovoriť o miernej závislosti.
- Hodnoty ostatných 6 indexov determinácie sú nižšie ako 30% a preto je závislosť iba veľmi nízka.

Závery

- Regulačné opatrenia a kvalita služieb železničnej nákladnej dopravy sú navzájom nezávislé, tzn. že vybrané regulačné opatrenia nemajú vplyv na kvalitu služieb železničnej nákladnej dopravy

Ďakujem za pozornosť

e-mail: jaroslav.masek@fpedas.uniza.sk